

ХУДОЖНІ РИСИ САЛОННОЇ КАЗКИ У ТВОРЧОСТІ ЕНДРЮ ЛЕНГА

Стиль авторських казок і перекладів Ендрю Ленга прямо пов'язаний з його дитячим читанням, тобто з казками попередниці Мадам Д'Онуа, про які він в книзі «Adventures among books» згадує: «Раптове перетворення Білої кішки в королеву після того, як їй відрубали голову, глузлива злостивість Жовтого карлика, незрозуміле печиво з крокодилячих яєць і проса, яке мати принцеси Фрутілли спекла для феї Пустелі, – речі несподівані і дивні, але безумовно заслуговують довіри – такі мої перші спогади про контакт зі світом вимислу (world of romance)» [2, с. 7].

Традиція ж, створена салонною казкою, полягає, зокрема, в тому, що дія літературної казки розгортається в літературному антуражі (setting), тобто, в створеному літературою, мистецтвом, а також філософією і іншими гуманітарними науками світі, який може взаємодіяти або не взаємодіяти зі світом реальним.

У Е. Ленга дія всіх його казок, не рахуючи «Золотої Фейрнілі», розвивається виключно в створеному літературою світі.

Перша його казка «Принцеса Ніенте» (“The Princess Nobody”) написана так, щоб можна було повторно використовувати комплект ілюстрацій Річарда Дойла (Richard Doyle) до вірша про фей Вільяма Аллінгема (William Allingham), і являє собою нанизування необов'язкових для розвитку сюжету традиційних казкових ситуацій. Її композиція підкріплює тезу Е. Ленга про те, що нову казку написати не можна, можна тільки по-різному варіювати ситуації і функції персонажів, що зустрічаються в старих казках. (Таким чином, Е. Ленг передбачив одну з основних ідей «морфології чарівної казки» В.Проппа). Традиція складати твори для дітей, засновані на комплектах ілюстрацій до інших літературних творів, була прийнята в ХІХ в. ще до Е. Ленга.

Казка «Принцеса Ніенте» починається з того, що бездітний король погоджується віддати Ніенте (“Niente” – по-італійськи «Ніщо») карлику-чаклуну, якщо у королеви народиться дитина. Коли король повертається до двору, то виявляється, що у королеви народилася дочка, яку вирішили називати Ніенте, щоб король згодом зміг сам вибрати їй ім'я. Принцеса виростає,

потворний карлик приходить за нею верхом на жабі, і король в жаху погоджується на те, що принцеса зникне і він не побачить її до тих пір, поки її не знайде в країні Фейрі відважний принц. За принцесою відправляється безліч шукачів, серед них – до смішного потворний принц Комік. Але серце у нього добре, він виручає одного з мешканців чарівної країни, той стає його магічним помічником, і після низки смішних пригод в Грібляндії принц відвідує його королеву, яка перетворює його з принца Коміка в прекрасного принца і вручає йому Ніенте. Але принц порушує заборону королеви дізнається і вимовляє ім'я принцеси, яка раптово розчиняється в повітрі, а він знову стає Принцом Коміком. В кінці казки Королева фей води, хрещена мати принцеси, повертає Ніенте (Гвендолін) принцу, який, вже в образі Прекрасного принца, пробуджує від зачарованого сну своїх принців-супутників. Принц із Гвендолін живуть довго і щасливо.

Хоча англомовні критики вбачають у казці вплив К. Гоцці, вона більше схожа на пародійні салонні казки, такі як «Тернинко» Антуана Гамільтона і «Чудова вівця» («The Wonderful Sheep») мадам Д'Онуа. Коли в подальшому Е. Ленг в «Блакитний книзі казок» перекладав, позбавляючи від надлишку золота і дорогоцінних каменів, казки салонні, в них особливо виразно проявилися такі властивості, як примхливість і необов'язковість сюжету, над натяжками в якому посміюються самі автори, і веселий виклик логіці, характерний для бароко. Як зазначив А. Строев, «Антуан Гамільтон в «Тернинко» (1705, опублікована в 1730) хотів спародіювати, як колись Сервантес, нестримне захоплення вигаданими історіями, але в підсумку проклав дорогу новому жанру: іронічній казковій повісті. Прагнення до літературної гри, літературного маскараду, самопародіювання було як ніколи доречним в епоху розквіту рококо. Тому виявилось зовсім непросто створити пародійну казку – вона зливалася з каноном...» [1, с. 22].

Ці особливості салонної казки і дозволили Е. Ленгу створити її стилізацію, прив'язану до різномірної збірки ілюстрацій.

В основному ж казкам Е. Ленга, як і всій англійській літературній казці досліджуваного періоду, властива чітка композиція, в ній відсутні «примноження сутностей», тобто введення по ходу дії нових фей і чарівників, що рухають сюжет ззовні, а також необов'язкові, тобто які не сприяють руху сюжету, чудеса.

Такий чином, твори Ендрю Ленга мають досить різнобарвні ідейно-тематичні особливості. Ендрю Ленг був поціновувачем салонної казки, тому всі тематичні особливості казок взяті звідти.

Список використаної літератури

1. Французская литературная сказка XVII-XVIII вв.: Пер с фр./ А. Строев, с. 22
2. Andrew Lang, a critical biography with a short-title bibliography of the works of Andrew Lang. – Leicester: E. Ward, 1946., с. 7.

Ганна Манятовська (м. Вінниця)

СУЧАСНИЙ СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ АУДІОКНИГ

У концепції Нової Української Школи зафіксовано ключові компетентності учнів, зокрема, визначено вміння спілкуватись іноземною мовою. Проаналізувавши вимоги програми з англійської мови для учнів старшої школи, розуміємо, що старшокласник повинен не лише сприймати іншомовні тексти, спілкуватись в усній та письмовій формі, а й розуміти співрозмовника на слух та вести відповідний діалог. Отже, формування іншомовної аудитивної компетенції учнів старшої школи стає невід'ємною складовою реалізації концепції НУШ.

До питання дослідження особливостей та методики формування іншомовної аудитивної компетентності в свій час звертались вітчизняні та зарубіжні дослідники такі як, Дж. Ашер, Ст. Крашен, І.П. Лисовець, І.Н. Верещагіна, І.Г. Колосовська, Л.В. Шевкопляс, І.А. Круківська, Д.Т. Линч, О.Б. Тарнопольський, С.В. Гапонова, Н.І. Гез, І.П. Білянська та ін.

Зокрема, питання проблеми навчання аудіюванню розкрито в працях І.П. Лисовець [5]. Труднощі аудіювання з використанням автентичних текстів у своїх дослідженнях розглядає М.М. Пруссаков [6]. Значний внесок у методику формування іншомовної аудитивної компетенції зробила С.В. Гапонова [2], яка